

KEHTNA

8-RI. KOOL

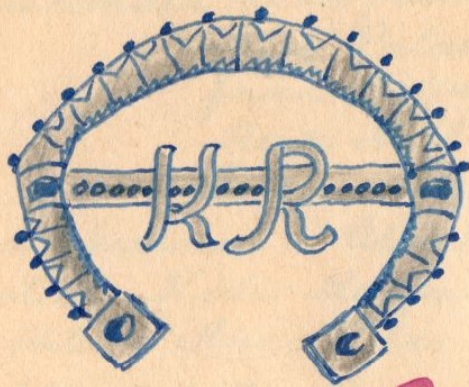
MERE

LÖRE

ALMANACH

Kektua 8-bl. Kooli
Küjanduzring

Meie Lõbe
Almanakk

Kevad 1962

Sisu.

22. 4 Toimetusest - H. Praakli
6 Neli seiklejat
Kui vanemaid kodus põlnud -
Märt Palandi
Jaani Haljula
Rein Miil
Andrus Nelsas
- 13 Katsend päevikust - Ülle Reino
15 Talve ootel - Kalev Mesipuu
16 Talvine õhtu - Anne Vilks
17 Kaks tüli - Jutta Roosma
Rein Rikas
- 19 Andsime poistele arstiabi - Krista Koplemis
21 Varakavad - Kalev Mesipuu
22 Ühest erilisest linnukesest - Heino Hallikmägi
24 Kevad - Endel Ülevain
25 Naturalistide ekskursioon Kurtnasse -
Silva Tedre
Sirje Laanmäe
- 30 Positiiv ja negatiiv
Loigu Leena - Hime Jääts
Võllamäe Päärn - Ülle Reino
Reedikku Madis - Marianne Järve
- 35 Juhtum metsas - Eilme Asavi

nr.

36 Põnev!-

Jüri Sisask

Mu koduke on... - Malle Puhkan

Vanaema jutustus - Raivo Preegel

Haks säbratari - Allie Mõtsnik

Mets -

Anne Vilks

Gagarin, esimene kosmonaut - Ellen Valla

See oli siiski unes - Elle Metsmäe

Toimetusest.

Meie ümber vohab nõukogude edasirühkiv elu, milles meiegi oleme aktiivsed kaasosalised. Üheks selliseks edasirühkimise märgiks on meie õpilaste sulesünnitused, mis on esile kerkinud kvolitöös nii klassis kui ka klassivälistel üritustel. Mõnedki neist on õnnestunud ja süüdanud noore autori südames pisikese loomisrõõmu sädemekese. Olen kahju, kui need sädemekesed kustuksid vihikukaante vahel. On õigem nad koguda ja teha neist väike lõke, et see sojendaks lugeja südant ja julgustaks autoreid uute sädemete särdamiseks.

Hivad 1962.

Karl Praarli
Kirjandusringi vanem.

Neli seiklejat.

Kui vanemaid kodus polnud...

Märt Palandi
V kl.

li kevadhommik. Heledad päikese-
kiired tungisid avatud akendest tup-
pa. Mu kaks õde ja vend ruttasid kooli ja isa
ning emagi otsustasid kodunt ära minna. Hea
meelega oleksin vennaga koos kooli läinud, kuid
isa ütles: „Kui suureks kasvad, küll siis lähed,
nüüd aga jääd ilusasti koduhoidjaks.”

Nü ma alingi päris üksi emapead. Päike
aga paistis nii armsasti ja mesilasi keerles
õues ja aias ning lendles väililledel. Mul tek-
kis mõte, kui vaataksin, miks neid mesilasi nii
palju väljas on, ehk kavatsuvad sülemit anda.
Olin näinud, et selleks puhuks pannakse võrk
pähe ja lastakse lõõtsast suutra. Ütsin lõit-
sa, aga et päris näokatet ei leidnud, panin
harilikku leivateomise võrgu pähe ja läksin
aeda nagu vana mesinik.

4

Kui aeda jõudsin, tundsin magusat melöh-
na. Ei jõudnud kiirsatusele vastu panna, täin-
toast ka peitli ja noa. Läksin aeda, endal kuul
juba limpsab mee järelle. Mõtlesin ise, et võiks
ju ka ühe üllatuse teha. Võtaksin mett, küll
~~küll~~ siis isal oleks hea meel, et olen talle juba
nii suur akiline. Nende mõtetega jõudsin esime-
se taru juurde.

Kuid seda ma ei alnud kuulnud, et mesi-
puu katuse all on magasin. Olin väga rõõ-
mus, et ma nii julge olen. Kui ma aga katu-
se tõstsin, oli mu julgus nagu peoga pühi-
tud. Suur parv mesilasi säelus magasinis ja
kõik mulle kallale. Kui ma ehmatusest toi-
busin, leidsin end kambriist voodi all, ise
muhkudes.

See oli mu esimene mesinikuksam, ja
nagu näete, mitte kaugeltri hiilgar.

8

Jaan Kalgula

Vkl.

lime naabripaisiga koduhooldjaks, sest vanemad olid sõitnud sugulastele pulma. Naabritädi oli tellitud miile akiks loomi toimetama ja süüa tegema. Tädi andis ülesande puid saagida ja lõhkuda. Vätsime kirved ja saed ning hakkasime virgasti tööle. Mina saagisin ja tema lõhkus. Kirves lendas ta käes nagu välg. Mina päris kadestasin, kui hästi tema puid lõhkus.

Atga korraga hakkas kisa. Kukk ja kanad pistid läheduses lendu, tädi jooksis trepile - naabripais oli löönud kirvega jalga. Olime väga kohkunud, sidusime jala kuidagi kinni ja viisime poisi Keava haiglarisse. Kui koju tulime, selgus, et kass oli käinud sahvris, määsipurgid maha ajanud ja suure tüki liha tünnist ära varastanud. Tädi lõi ehmatusest käsi kokku. Kass aga tuli kah näugudes sahvrisse nagu seda asja kahetsema. Tädi andis kassile

säärase sähmaka, et see hüppas sakvriaknast välja ja purustas muudu. Tädi oli närviline inimene, hädatses ja käratses mis kole. See närviline olex ja need hullud sündmused hakkasid ka mulle külge. Keristasin kõik killud ja viisin prügimäele, siis püüdsin riida juures edasi saagida. Olin juba saagimist lõpetamas, kui saag vääratas ja sartsas mulle näppu. Oh neid õnnetusi, mis küll täna juhtub! Tädi teatamata sidusin taas näpu kinni ja läksin puid teoma. Vaatan, riida juures kukk nokib verd ja kutsub kanu kak. Küll ma vihastasin! Ajasin pahameeles teised minema, kus kukk pistis kõkutades kisama, nagu polekski see minu ja mu sõbra veri...

Kelmandal päeval läksime tädiga haiglasse naabripiisri vaatama. Jutustasin, tema lohutuseks, kuidas meil koduse verised sündmused olid jätkunud.

Haiglast koju jõudnud, selgus, et vanemad olid koju tulnud. Emal oli jalu ja hakkas kruusi otsuma. Noh, kruus oli prügimäel. Siis ei aidanud muud, kui kõik tuli ära jutustada. Ema imestas, kuidas see

käin juhtus, ja kinnitas, et ta kunagi ei jäta kodu teiste hoolde. Mina lohutasin, et ärgu see pärast pulma minemata jätku; kui me harjume, küll tuleme ka koduste töödega teime.

Rein Müil.

I kl.

Minuga juhtus vanemate äraolekul nii-sugune lugu. Mul kästi pisikeste laste järele vaadata, neile süüa anda, aga ka siga sööta ja seasöök enne ^{etteandmist} ära soojendada.

Kui vanemad olid läinud, hakkasin lastega mängima. Andsin ka neile ^{ka} süüa, kui nad seda küsisid, ja söin ise. Aga see unustasin hoopiski. Mängisin aga peale, kuni äkki, enne vanemate tulekut tuli ^{järsku} meelde, et pidin ju siga söötma. Tegin ruttu tuli plüdi alla ja soojendasin see söögi, kuid see läks jälle liiga kuumaks. Ürisin seale söögi ette, kuid söök oli liiga kuum, siga aga väga nälgane. Ta hakkas ruttu sööma, aga pistis kajuma. Mina katsusin siga künnast eemale lükata, see aga ei läinud, muutus pahuraks,

11

kisas veel hullemini ja virutas minu laudapöran-
dale pikali. Parajasti tulid vanemad koju.
Ema kuulis sea kisa ja jooksis lauta vaata-
ma. Talle selgus olukord varsti ja ta hakkas
minuga tõelema. Ütles, et kas mul häbi pole-
vat vaest looma nüüsi pünata. Selgitasin,
kuidas oskasin ja lubasin, et ma enam nii
rumal pole, siis ta lõpuks leppis minuga.

Andres Melsas.

1911.

uskord hommikul sõitis ema linna, isa
aga läks raudtule tööle. Enne ära-
minekut kinnitasid nad mulle, et ma hea
laps oleksin, tikkudega ei mängiks ega ajaks
tuba segamini. Muidugi teadsin seda isegi,
mida tohib ja mida ei tohi. Kuulasin süsxi
kõik õpetused ära, et siis hakkavad rütem mi-
nema. Aga kui nad ära läksid, hakkas mul
igav. Mis võib maailmas hullem olla kui igavus!
Läksin õue. Kuid mida seal teha? Tulin
tagasi tuppa. Kuid mida siin teha? Läksin

sahvrisse ja nägin seal suurt tugevat nõõri.
 Teen kiige, käis mõte läki pea. Võtsin nõõri ja
 läksin lauta, kuid seal palnud kuhugi kiike
 üles seada. Ronisin pööningule. Seal oli kohti
 küll, Seadsin kiige sarika külge ja läks lahti.

Kiikuda oli väga lõbus: üles-alla, üles-alla,
 nii et lauad naksusid. Kui ära väsisin, käi-
 sin metsas maasikaid otsimas, siis ronisin pöö-
 ningule tagasi ja kiikusin nii, et sarikad käiku-
 sid. Äkki käis praksatus, nõõr katkes, ma kuk-
 kusin selili liiva peale ja sain haiget.

Pidin juba nutma hakkama, kuid tuli mel-
 de, et kedagi kodus pole, kellele sa nutad.
 Läksin tuppa ja nägin, et isa oli koju tulnud.
 Tahtsin, et isa mind natuke haletseks, siis jutus-
 tasin isalegi oma kukkumisest. Isa kostis: „See
 sulle paras, mis sa kelad aina ringi!“ – „Mis
 ma selle igavusega siis pean tegema?“ ütlesin
 mina ja astusin tusaselt äue.

Ülle Reino.
vii kl.

Katkend päevikust.

Jaanuar 1960.

Istun aamu siin - akna all. Vist olen siin kaks või kolm tundi istunud. Aga milliks ma siin istun? Mul on siin nii hea omaette olla ja mõtiskella. Keegi ei sega mind, sest olen üksinda kodus. Olen lükustanud isegi välisukse, et keegi mind segada ei saaks. Istun ja vaatan aknast välja. Mu silmade ees laiub lumine maastik. Esiplaanil on kääritud põld, mis nüüd on lume all. Tagapool on tume müür - kuuusemits. Taevas on pilvedega kaetud ja sajab õrna pehmet lund. Seda võib vaadata tüdimatult. Väikesed lumehelbed laskuvad aeglaselt. Mõni satib end puuksale istuma, teine aga langeb külmunud maa peale. Kõik see on nii ilus ning sulab ühte vaikse nuxrusega mu toas. On selline tunne, nagu vaatleksin mõnda maali, kus on kujutatud lumisadu, kus aga minagi olen osa.

kene sellist maailmist. Sulan ühte kogu ümbrusega
ja tunnen mingit vaikivat õnne. Kuid siis kopu-
tatakse äkki uksele. Pahane, et mind segatakse,
astun vastumeelselt ust avama. Sisse astub vana,
jässakas mees, raputab palitult õrnad lume-
helbed ja küsib, kas mu vanemaid kodus pole.
Kui ta lahkub, ei suuda ma oma endist meeleolu
taastada. Mind hakkab vaevama üksindus ja iga-
vus. Nukrus peeb hinge, et ma ei oska mängida
mingit pilli, nagu klaverit. Kõnnin nõutult
mööda tuba, lihtsalt midagi ei oska peale kassa-
ta. Haaran raamatu, loen siit ja sealt, ja leiin,
et neid rahti olen juba varem lugenud. Siis meenub,
et see raamat on mul juba loetud. Ah, igavus,
kui kole sa oled, kui sa mind vaevad! Kuid mul
oleks klaver, ma istuksin selle ette ja mängiksin,
kuidas: „Lumehelbede, tasa, tasa

lingleb annale, tasa, tasa...

... Mins nii tursud, rind?

Tasa, tasa!..."

Kas ma arskaksin? Võib-olla ei. Aga, see, mida
praegu tunnen, on midagi piinlemise taolist. Piin-
lemine tegevuse järel. Olgu üksildus, olgu vaikus
ja suur rahu, kuid olgu selles elu, olgu tegevus!

Kalev Mesipuu
 VI kl.
 Talve ootel.

Sajab vihma sahinal,
 mustad pilved taeva all.
 Kuula, lendab kurepere
 üle laane, üle mere!

Õõ on pime, õõ on pikk,
 vara saabub videvik.
 Ootan, millal tuleb lund,
 et loodus magaks talveund.

Süü käib kiirelt üle välja
 suusarõit meil kangedel.
 Putata on käigil vaja,
 kuniks talve on meil veel.

Anne Vilks.
VI kl.

Talvine öhtu.

aevaserval kuldsest karrast
hiilgab värviline helk.

Külm on näpistamas varvast,
kargust hingab taevatek.

Päike kadus metsa taha.

Pilvetalled ruttamas.

Päike jättis värvid maha
läänekaar niist hõõgumas.

Kuldne kuu nüüd kerkib üles,
valab valgust üle maa.

Vaikus levib toas ja õues,
tuul poeb metsa tukkuma.

Kaua aega mõttes mölgub
talve kaunis õhtutund.

Vümaks süski voodi heidan -
ehk näen sealgi talvest und.

Kaks tüli.

Juta Roosma.

VI kl.

Lõgas vene keele tund. Kui puudujad märgitud ja tund päevikusse sisse kantud, hakkas õpetaja kodusiid ülesandeid kontrollima. Selgus, et Reinul ja Lembitul olid ühesugused vead. Õpetaja hakkas uurima, kumb on kummaltki maha kirjutanud. Ta küsis Lembitult: „Kas sina oled Reinu pealt maha kirjutanud?“ Lembit vastas eitavalt. Seesama toimus Reinuga. Mõlemad said kahed: üks selle eest, et maha kirjutas, teine selle eest, et andis mahakirjutamiseks oma vihiku.

Saabus vahetund. Lembit läks kohe Reinu juurde ja hakkas pärima:

„Kelle loal sa, sinder, võtsid minu vihiku?“ Rein põikas kõrvale ja tõendas, et tema polevat võtnudki. Nüüd sai

Lembit õige vihaseks ja käratas: „Ah sinul ühest
valist veel ei aidanud!“ Nii läks viimaks
sõnelemiseks ja lõpuks kaklemisele. Kakeldi
nii kaua, kui õpetaja sattus vahele. Nüüd
selgus küll, et Lembit polnud vihikut and-
nud, kuid oli juba hilja oma vaikimist
heaks teha. Mõlemad seisisid tund aega pä-
rast tunde.

Rein Pikas.

VI kl.

M eil oli koer, nimega Taksi. Ta oli
kassiga suur sõber. Taksil oli
ka üks vaenlane, see oli naabri koer Tommi.
Kord tuli naabri Tommi meile. Taksi nägi
seda, tundis, et ta suveräänsus on ohus,
ja tormas Tommile kallale. Mõlemad olid
kole vihased: nad haarasid teineteist ham-
mastega ja lõrisesid hirmsasti. Viimaks
hakkas võit Tommi poole kalduma. Seda
nägi meie kass Murru, kes istus aidatrepil
sindlivirna otsas. Ta tegi turtsatades äxi-

lise hüppe ja oli Tommil turjas kinni.
Tommi ehmus väga, sest uus vastane tuli
ootamata, ja ta pistis niuksudes jooksema.
Sellist ajast peale ei julgenud Tommi
enam meile tulla ning kass ja kaer ela-
sid veel suuremas sõpruses.

Isa ütles selle peale naeratades:
„Taksi ja Nuru on rahuliku kooseksis-
teerimise veendunud pooldajad.“

Krista Koplemik.
VII kl.

Andsime poistele arstiabi.

 ahel käivad meie poistele haigus-
hood külas. Siis nakkuvad sellest peaaegu
kõik ja vähe on neid, keda palavik ei taba.
Selliste epideemiadena on tuntud näiteks
Cossus paracus ehk „kõssimäng kopika peale“,
Sussus plätsacus ehk eesti keeles „susspüüsi
proovimine“, Raculcus venimus ehk „rahulka“.
Peaaegu igal talvel käib üle kooli ka oma-

moodi haigus, mida ladina keeles väiks nimetada Nipsum tobadosum ehk „tobedate nipsukas“. Sellesse haigestunu kisub oma pükstest kõik kumminiidid välja, hoiab ise pükse käte abil kuidagi rital, aga kummist teeb „nipsuka“. Nipsukatiga lastakse aga kaasõpilasi.

Nagu juba ladinakeelsetest nimedest nähtub, on need haigused kõik pahaloomulised, kuid nipsukas pole neist vähem kahjutsov. Mõned sihtisid küll mööda sääri, aga mõni proovis ka vastu pead sihtida. Kes vastutas, et selline nipsukas silma ei vigasta? Pealegi leotati laskemoona suus, nii et see kõik ajas jälkustunde peale ja näitas, kui madalale haiged poisid on langenud.

Nüü me siis, kuueenda ja seitsmenda klassi tüdrukud, hakkasime selle eest võitlema, et Nipsum tobadosum meie koolist kaoks. Ühel vahetunnil korraldasime ootamatut äkkrünnaku. Tulemused olid hüljavad ja mõnigi haige kadus, ise pükse heides, pimedasse nurka. Vahetunni lõpul sattus meie kätte üks sitke ja kange mehike. Kui hakkasime teda opererima, s.o. nipsukat ära võtma, hakkas ta jalgade ja kätega vehkima.

Aga meie ei pannud seda täheleegi, kuna meie meditsiiniline personal oli osav ja kogemustega väitlusüksus. Nüüd sai vaene haige meie peale nii vihaseks, et läks näost punaseks ja tahtis rusikatega kallale tulla. Et me aga sellest ei kohkunud, siis taganes ise - ja korraga tuli väikesel kangelasel kura nuttu täis ja ta lubas klassijuhatajale kaubama minna, et ta käsi olla väänatud. Meie polnud selle vastu ja ütlesime: „Palume, andel, astu julgesti, su tervisele mõjub see kindlasti hästi.“

Nii suundusime igaüks oma klassi.

Aga meie kangelane oli oma haiguse räl- ja nutnud.

Kalev Mesipuu.

VI kl.

Varakevad.

Talv on õnneks seljataga,
kevad suakumas on nüüd!

Päiksepaistelised ilmad
tema süles kaasa tõid.

Kuula, kuidas vesi voolab
kevadistes jõgedes!

Jõgi mühab, jõgi kohab,
rõõm mul tulvab südames.